

دقتیریت بحران و پدافند غیرعال

آئین نامه بکارگیری مسؤل ایمنی در کارگاهها

(واحد HSE)

گروه مدیریت بحران و HSE

آئین نامه بکارگیری مسئول ایمنی در کارگاهها (واحد HSE)

هدف: این آئین نامه به منظور ارتقاء سطح ایمنی در کارگاههای مشمول و نظام مند نمودن بکارگیری افراد شایسته و واجد صلاحیت در زمینه ایمنی و پیشگیری از حوادث ناشی از کار و برای صیانت از نیروی انسانی و منابع مادی کشور تدوین گردیده است.

دامنه شمول: این آئین نامه به استناد مواد ۸۵ و ۸۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران تدوین و برای تمامی کارگاههای مشمول این قانون لازم الاجراء می باشد.

ماده ۱- کارفرما مکلف است به منظور اجرای آئین نامه ایمنی و حفاظت فنی مصوب شورای عالی حفاظت فنی، با توجه به شرایط و مخاطرات کارگاه و براساس شرح وظایف پیوست شماره (۱)، افرادی را که مطابق این آئین نامه تأیید صلاحیت شده اند را به عنوان مسئول / مسئولان ایمنی بکارگیری نماید.

تبصره - تمامی افرادی که با یکی از عناوین: مسئول حفاظت فنی، افسر ایمنی، ناظر ایمنی، رابط ایمنی، همیار ایمنی، کارشناس ایمنی در کارگاهها فعالیت می نمایند، مشمول این آئین نامه بوده و لازم است صلاحیت نامبرندگان توسط اداره بازرسی کار بررسی و پس از اخذ تأییدیه، در کارگاه عهده دار وظایف محوله مندرج در آئین نامه گردند.

ماده ۲- سیاست گذاری و تعیین اولویت جذب و نحوه حضور مسئول / مسئولان ایمنی در کارگاههای مشمول، براساس وسعت کارگاه، تعداد کارگران شاغل، نوع فعالیت و مخاطرات موجود، به جز مواردی که در آئین نامه ها و مقررات قانونی مربوطه الزام گردیده، براساس ضوابطی خواهد بود که توسط کارگروهی متشکل از نمایندگان کارگر و کارفرما در شورای عالی حفاظت فنی و اداره کل بازرسی کار تدوین و توسط مدیرکل بازرسی کار ابلاغ خواهد گردید.

ماده ۳- احراز و صدور تأییدیه صلاحیت برای مسئول ایمنی، مطابق جدول پیوست شماره (۲) این آیین نامه، توسط اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان (اداره بازرسی کار) انجام می شود.

تبصره ۱- تأییدیه صلاحیت مسئول ایمنی، با بررسی مستندات ارائه شده مرتبط با شرح وظایف، طی دوره های آموزشی و بازرسی از محل کارگاه توسط بازرس کار محل انجام خواهد شد.

تبصره ۲- تمدید مجدد صلاحیت مسئول ایمنی، با بررسی مستندات ارائه شده مرتبط با شرح وظایف، طی دوره های آموزشی و بازرسی از محل کارگاه توسط بازرس کار محل انجام خواهد شد.

تبصره ۳- در صورت اعتراض متقاضی به عدم تأیید صلاحیت، نظر مدیرکل استان اعلام و در صورت اعتراض مجدد، موضوع توسط اداره کل بازرسی کار بررسی و اعلام نظر قطعی خواهد گردید.

تبصره ۴- بخشهای غیرحاکمیتی فرایند تأیید صلاحیت، بنابر تشخیص اداره کل بازرسی کار و مطابق مقررات جاری کشور، قابل واگذاری به بخش غیردولتی خواهد بود.

آئین نامه بکارگیری مسئول ایمنی در کارگاهها (واحد HSE)

ماده ۴- مسئول/مسئولان ایمنی موظف به گذراندن دوره‌های آموزش عمومی و بازآموزی تخصصی خواهند بود که توسط مرجع ذیصلاح موضوع آیین‌نامه آموزش ایمنی کارگران، کارفرمایان و کارآموزان و با هماهنگی اداره کل بازرسی کار تعیین و توسط مجریان آموزشی ذیصلاح برگزار می‌گردد.

تبصره ۱- افرادی که گواهینامه قبولی در آزمونهای ادواری دوره عمومی ایمنی که توسط مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار برگزار می‌گردد را ارائه نمایند، از شرط ارائه گواهینامه دوره عمومی معاف می‌باشند.

تبصره ۲- هزینه‌های مربوط به دوره‌های آموزشی و بازآموزی مورد نیاز مسئول/مسئولان ایمنی شاغل در کارگاه، توسط کارفرمای مربوطه پرداخت خواهد گردید.

ماده ۵- کارفرما مکلف است ظرف مدت یکسال نسبت به تطبیق شرایط مسئول/مسئولان ایمنی کارگاه، که قبل از تصویب این آیین‌نامه مشغول بکار بوده‌اند، با مفاد آیین‌نامه اقدام نماید.

تبصره- افرادی که قبل از تصویب این آیین‌نامه، با عنوان مسئول ایمنی در کارگاه مشغول بکار بوده‌اند، با ارائه گواهی سابقه، از شرایط احراز رشته تحصیلی معاف می‌باشند.

ماده ۶- کارفرما مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا گزارش عملکرد مسئول ایمنی براساس شرح وظایف پیوست شماره (۱) این آیین‌نامه، در پایان هر فصل بصورت مکتوب و یا از طریق سامانه الکترونیکی که به همین منظور طراحی خواهد شد، به واحد بازرسی اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل ارسال نماید.

تبصره- سامانه گزارش عملکرد ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این آیین‌نامه توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طراحی و اجراء خواهد گردید.

ماده ۷- درخصوص افرادی که بدواً در کارگاه شاغل می‌گردند، کارفرما مکلف است پس از اعلام تأیید صلاحیت مسئول ایمنی، با نامبرندگان قرارداد کار منعقد و یک نسخه از آن را به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل ارسال و یا در سامانه‌ای که اعلام خواهد شد ثبت نماید.

ماده ۸- کارفرما مکلف است در صورت رابطه کاری با مسئول ایمنی، مراتب را به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل (بازرسی کار) اعلام و بلافاصله نسبت به جایگزینی فرد واجد شرایط اقدام نماید به طوری که تحت هیچ شرایطی کارگاه بدون مسئول ایمنی نباشد.

ماده ۹- مسئولیت اجرای شرح وظایف مسئول ایمنی که در این آیین‌نامه ذکر گردیده به عهده کارفرما بوده و بکارگیری شخص یا اشخاص مذکور رافع مسئولیت‌های قانونی کارفرما در قبال وظایف محوله براساس قانون کار و سایر قوانین و مقررات دیگر نخواهد بود.

آئین نامه بکارگیری مسئول ایمنی در کارگاهها (واحد HSE)

این آیین نامه مشتمل بر ۹ ماده و ۹ تبصره به استناد مواد ۸۸، ۸۶، ۹۱ و ۱۷۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۱/۳۱ شورای عالی حفاظت فنی تدوین و در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۱۶ به تصویب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسید.

پیوست شماره ۱- شرح وظایف مسئول ایمنی

۱. همکاری و تشریک مساعی با بازرسان کار.
۲. شناسایی و مستند نمودن آیین نامه ها و دستورالعمل های ایمنی مرتبط با فعالیت کارگاه و پیگیری در خصوص انطباق کارگاه با قوانین مقررات مذکور.
۳. شناسایی خطر، ارزیابی ریسک و تهیه برنامه های پاسخگویی و کنترل خطرات موجود در کارگاه.
۴. پیگیری برنامه های مربوط به اقدامات اصلاحی و بهبود شرایط ایمنی در کارگاه و نظارت بر اجرای آنها
۵. تدوین برنامه عملیاتی به منظور بازرسی مستمر از فرایند انجام کار و شرایط کار کارگران کارگاه در خصوص ایمنی و مستند نمودن نتایج و اعلام به مدیریت و پیگیری تصمیمات مدیریتی.
۶. ثبت آمار حوادث ناشی از کار و گزارش آن به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل و همچنین تجزیه و تحلیل آنها به منظور جلوگیری از تکرار موارد مشابه.
۷. همکاری در زمینه نیازسنجی، آموزش و اثربخشی آموزشهای ایمنی کارگران و همچنین انجام اقداماتی در زمینه فرهنگ سازی و اطلاع رسانی موضوعات مرتبط با ایمنی.
۸. نیازسنجی، نظارت بر خرید، آموزش تحویل و استفاده از وظایف حفاظت فردی و همچنین بازدید و معاینه وسایل مذکور به جهت جایگزینی تجهیزات معیوب در کارگاه.
۹. نظارت بر نظم و ترتیب و آرایش مواد اولیه و محصولات و استقرار ماشین آلات و ابزار کار به نحوه صحیح و ایمن و همچنین تشریک مساعی در تطابق صحیح کار و کارگر در محیط کار و همچنین نظارت بر مدیریت تغییر در کارگاه.
۱۰. تهیه و تدوین دستورالعمل های ایمنی و حفاظت فنی برای تمامی دستگاهها و ابزارها و نظارت بر رعایت دستورالعمل های مذکور.
۱۱. شناسایی اعمال نا ایمن به جهت ایراد تذکرات و تشویق و ایجاد انگیزه مناسب برای اعمال و رفتار ایمن در کارگران و پیشنهادات لازم در این خصوص به کارفرما
۱۲. همکاری در تدوین رویه اجرایی آمادگی و مدیریت بحران و واکنش در شرایط اضطراری و همچنین برگزاری مانورهای آمادگی در شرایط اضطراری.
۱۳. اعلام نظر در امور ایمنی پیمانکاران بکار گرفته شده در کارگاه و ایجاد همکاری لازم و مناسب با پیمانکاران در جهت رعایت قوانین و مقررات ایمنی توسط نامبردگان و ارائه گزارش به کارفرما
۱۴. شرکت در جلسات آموزشی و بازآموزی، همایش ها و جلسات مرتبط با موضوع ایمنی و بهداشت در کارگاه

آئین نامه بکارگیری مسئول ایمنی در کارگاهها (واحد HSE)

۱۵. پیگیری در جهت اخذ گواهینامه‌های ایمنی لازم برای وسایل و تجهیزات مطابق با آئین‌نامه‌های مرتبط نظیر ارت، دیگ بخار و ...
۱۶. تهیه MSDS مواد شیمیایی مطابق فرمت‌های استاندارد و در دسترس قرار دادن آن برای افراد در معرض
۱۷. اخذ، مستند نمودن و بررسی گزارشات، شکایات و اعتراضات وارده درخصوص مسایل ایمنی و ارجاع موضوع به کمیته و افراد مسئول در کارگاه برای تصمیم‌گیری.
۱۸. انجام سایر وظایف محوله در حوزه ایمنی.

پیوست شماره ۲- شرایط صدور تأییدیه برای فعالیت مسئول ایمنی

الف: ارائه مدارک زیر

۱. معرفی نامه از کارگاه متقاضی
۲. تکمیل فرم ثبت نام به همراه: یک قطعه عکس ۳×۴، تصویر برابر اصل گواهی پایان تحصیلات مطابق رشته‌های جدول ذیل
۳. گواهی قبولی در دوره‌های آموزشی ذیل:
 - دوره عمومی ایمنی با گواهی قبولی در آزمون ادواری
 - دوره شناسایی خطر و ارزیابی ریسک (RISK assessment)
 - شرکت در جلسه توجیه شرح وظایف
 - دوره تخصصی ایمنی (برای تأیید صلاحیت مجدد)

ب: تصویر قرارداد کار با کارفرما مطابق جدول ذیل

ردیف	مقطع تحصیلی	آموزش‌های لازم		تجربه کاری مرتبط براساس لیست بیمه	نحوه حضور برحسب تعداد کارگران (کارگاه)					
		تخصصی (بازآموزی)	دوره عمومی (اولیه)		کمتر از ۲۵	۲۵-۴۹	۵۰-۹۹	۱۰۰-۲۴۹	۲۵۰-۵۰۰	بیش از ۵۰۰
۱	دیپلم ترجیحاً فنی	×	×	۲ سال	تمام وقت	-	-	-	-	-
۲	کاردان فنی	×	×	۱ سال	تمام وقت	-	-	-	-	-
۳	کاردان ایمنی و رشته‌های زیرمجموعه	×	-	-	تمام وقت پاره وقت	تمام وقت	-	-	-	-
	کارشناس فنی، مهندسی و علوم پایه (فیزیک - شیمی)	×	×	۱ سال	تمام وقت پاره وقت	تمام وقت پاره وقت	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت	-
	کارشناس ایمنی و بالاتر و رشته زیرمجموعه	×	-	-	تمام وقت پاره وقت	تمام وقت پاره وقت	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت